

מוקדש לעילוי נשמת היהודים שנרצחו בידי בני עוולה ימ"ש,
לשחרור החטופים ומציאת הנעדרים.
לרפואת כל הפצועים בגוף ובנפש ולהצלחת כל חיילנו
במשימתם במיגור האויב הרע ולשובם הביתה לשלום.
ולישועת ולהצלחת כל עם ישראל ולגאולה השלמה ברחמים.

יהוד סביב נרות חנוכה

אבינו אב הרחמן כשם שעשית לאבותינו נסים ונפלאות בחנוכה, כן עשה לנו עמך ישראל ישועה גדולה ויתקיים בנו: "ואתה ברחמך הרבים עמדת בעת צרתם, רבת את ריבם, דנת את דינם ונקמת את נקמתם", אף לעת הזאת נקום נקמת דם עבדך השפוך... אבא שבשמים הבט משמים וראה את יופי עמך ישראל שהם מאוחדים ומלוכדים, מכל החוגים והגוונים, דואגים ומסייעים זה לזה ונושאים שמך בגאון. וראה כמה אורות של תשובה מנצנצים זוהרים, כמה חיזוקים ברוחניות קיבלו על עצמם, כמה חוזרים בתשובה, כמה חיילים קיבלו על עצמם להתחזק ובפרט בלבישת ציצית והנחת תפילין ותפילה. שמור והצל אותם מכל רע, הצלח אותם במשימתם ותחזירם לביתם לשלום. אמן כן יהי רצון.

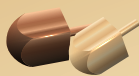
(אלט אוראז)

סדר ההדלקה

לשם יחוד:

לשם יחוד קדשא בריך הוא ושכינתה, בְּדַחֲלֵנוּ וּרְחִימֵנוּ, וּרְחִימֵנוּ וּדְחִילֵנוּ, לְיַחְדָּא שֵׁם יו"ד ק"י בְּאִי"ו ק"י
בְּיַחְדָּא שְׁלִים, בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל, הִנֵּה אֲנַחְנוּ בָּאִים לְקַיֵּם מִצְוֹת הַדְּלָקַת נֵרוֹת חֲנֻכָּה כְּמוֹ שֶׁתִּקְנֵנוּ לָנוּ רַבּוֹתֵינוּ
זְכוּרֵנוּם לְבִרְכָּהּ, עִם כָּל הַמִּצְוֹת הַכּוֹלְלוֹת בָּהּ, לְתַקֵּן אֶת שְׁרֵשָׁה בְּמָקוֹם עָלְיוֹן, לַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ לְיוֹצְרֵנוּ
וּלַעֲשׂוֹת רָצוֹן בּוֹרְאֵנוּ. וְהִי | נֵעִם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כֹּנֵנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כֹּנֵנָה:

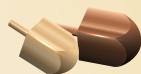

לפני הדלקת הנרות מברכים

ברוך אתה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר חֲנֻכָּה:

ברוך אתה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
שֶׁעָשָׂה נִסִּים לְאַבּוֹתֵינוּ, בַּיָּמִים הָהֵם בְּזִמְנָהּ הַזֶּה:

ובערב הראשון מוסיפים

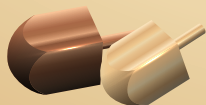
ברוך אתה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
שֶׁהַחַיִּנוּ וְקִיְמָנוּ וְהַגִּיעָנוּ לְזִמְנָהּ הַזֶּה:

אחר ההדלקה יאמר:

הנרות הללו אנו מדליקין על התשועות ועל הנסים ועל הנפלאות. שעשית לאבותינו, על ידי כהניך הקדושים, וכל שמונת ימי חנכה הנרות הללו קדש, ואין לנו רשות להשתמש בהן אלא לראותן בלבד, כדי להודות לשמך על נפלאותיה ועל נסיה ועל ישועתה.

(מתוך ילקוט יוסף חנוכה עמ' תכז- ויש עוד נוסחים)

מזמור שיר חנפת הבית לדוד: אֲרוֹמְמָה אֲדָנִי כִּי דָלִיתָנִי וְלֹא שִׁמַּחְתָּ אֵיבִי לִּי: אֲדָנִי אֱלֹהִי שִׁוַּעַתִּי אֵלַי וַתִּרְפָּאֵנִי: אֲדָנִי הֶעֱלִיתָ מִן שְׂאוֹל נַפְשִׁי חַיִּיתָנִי מִיַּד־יָדַי בּוֹר: וְזָמְרוּ לְאֲדָנִי חֲסִידָיו וְהוֹדוּ לְזָכָר קִדְּשׁוּ: כִּי רָגַע בְּאֶפֶס חַיִּים בְּרָצוֹנוֹ. בָּעָרִב יָלִין בְּכִי וּלְבַקֵּר רָנָה: וְאֲנִי אֲמַרְתִּי בְשִׁלּוֹי בַּל אֲמוּט לְעוֹלָם: אֲדָנִי בְּרָצוֹנָה הֶעֱמַדְתָּה לְהַרְרִי עֹז. הִסְתַּרְתָּ פָנֶיךָ הֵייתִי נִבְהָל: אֵלַי אֲדָנִי אֶקְרָא וְאֵל אֲדָנִי אֶתְחַנֵּן: מִה בָּצַע בְּדָמַי בְּרִדְתִּי אֶל שַׁחַת הַיּוֹדֶה עָפָר הִיגִיד אֲמַתְךָ: שָׁמַע אֲדָנִי וַחֲנִנִי אֲדָנִי הָיָה עֹזָר לִּי: הִפְכָּתָּ מִסַּפְדִּי לְמַחוּל לִּי פִתַּחְתָּ שָׁקִי וַתִּתְּנֵנִי שְׂמִינָה: לְמַעַן יִזְמְרְךָ כְּבוֹד וְלֹא יִדָּם אֲדָנִי אֱלֹהִי לְעוֹלָם אֹדְךָ.

מאוז צור יסולתי

כרות קומה ברוש בקש אגגי בן המדתא,
ונהיתה לו למוקש וגאוותו נשבתה
ראש ימיני נשאת, ואויב שמו מחית-
רוב בניו וקנייניו על העץ תלית.

יוונים נקבצו עלי אזי בימי חשמנים
ופרצו חומות מגדלי וטמאו כל השמנים
ומנותר קנקנים נעשה נס לשושנים
בני בינה ימי שמונה קבעו שיר ורננים.

חשוף זרוע קדשך וקרב קץ הישועה.
נקום נקמת דם עבדיך מאומה הרשעה.
כי ארכה השעה ואין קץ לימי הרעה
דחה אדמון בצל צלמון הקם לנו רועים שבעה.

מעוז צור ישועתי לך נאה לשבח
תיכון בית תפילתי ושם תודה נזבח
לעת תכין מטבח מצר המנבח.
אז אגמור בשיר מזמור חנוכת המזבח.

רעות שבעה נפשי ביגון כוחי כלה.
חיי מררו בקשי בשעבוד מלכות עגלה.
ובידו הגדולה הוציא את הסגולה
חיל פרעה וכל זרעו ירדו כאבן מצולה.

דביר קדשו הביאני וגם שם לא שקטתי
ובא נוגש והגלני כי זרים עבדתי.
ויין רעל מסכתי כמעט שעברתי
קץ בבל זרבבל לקץ שבעים נושעתי.

שירי חנוכה

לכבוד החנוכה

אבי הדליק נרות לי
ושמש לו אבוקה.
יודעים אתם לכבוד מה?
לכבוד החנוכה.

מורי נתן סביבון לי
סביבון מעופרת יצוקה.
יודעים אתם לכבוד מה?
לכבוד החנוכה!

אימי נתנה לביבה לי,
לביבה חמה, מתוקה.
יודעים אתם לכבוד מה?
לכבוד החנוכה.

סביבון סוב סוב

סביבון- סוב סוב סוב,
חנוכה הוא חג טוב,
חנוכה הוא חג טוב,
סביבון- סוב סוב סוב.
סוב נא סוב כה וכה,
נס גדול היה פה.
נס גדול היה פה,
סוב נא סוב כה וכה.

ילי החנוכה

ימי החנוכה חנוכת
מקדשנו,
בגיל ובשמחה
ממלאים את ליבנו
לילה ויום סביבוננו יסוב
סופגניות נאכל במ לרוב.

האירו, הדליקו
נרות חנוכה רבים-
על הניסים ועל הנפלאות
אשר חולל ה' למכבים.

ניצחון המכבים נספר,
נזמרה,
על האויבים אז ידם כי
גברה,

ירושלים שבה לתחיה
עם ישראל עשה תושיה.

האירו, הדליקו
נרות חנוכה רבים-
ירושלים לנו הבירה
לב ישראל שירו לה שירה

לביבות

קמח קמח מן השק
שמן שמן מן הכד-
חנוכה היום,
חג נעים נחמד!

שמן שמן מן הכד,
קמח קמח מן השק-
הבה נלבב
לביבות לחג!

לללללללללללל....

עוד נוסיף ביצה מסל,
עוד סוכר דק - וחסל!
בואו לשולחן,
לביבות נאכל!

לללללללל....

כבר אכלנו לביבות,
מה טובות וטעימות,
ועתה -מה עוד?
במעגל נרקוד! ?

באנו חושך ארש

באנו חושך לגרש,
בידינו אור ואש,
כל אחד הוא אור קטן,
וכולנו אור איתן.

סורה חושך, הלאה שחור!
סורה מפני האור!

ציל ציל ציל בפעמונים,
מי אנחנו? סביבונים.
לנו רגל אחת,
אם ניפול -גם לא נפחד.

סורה חושך. הלאה שחור!
סורה מפני האור!

אנו שובבים גדולים.
עליזים והוללים -
אך נדע יפה מאד
לספר, לשיר, לרקוד.

סורה חושך, הלאה שחור!
סורה מפני האור!

נרותי הצלילים

נרותי הזעירים,
מה רבו הסיפורים
לי ילאט האור,
לי ילאט האור.

על גבורות לי יספרו,
על דמים שנשפכו,
על מלחמת דרור,
על מלחמת דרור.

עת אראה אורם הקט,
יעטני צל בלאט.
קול קורא יעיר,
קול קורא יעיר.
לפנים במלחמה
גם יעדתי נחמה,
ניצחון ושיר, ניצחון ושיר.

ותיכון הממלכה,
וגדולה הייתה לך,
עם היית עז, עם היית עז.
ארצך, זה מבצרך,
שמש בה לך זרחה.
כחלום שגז, כחלום שגז.

נרותי הזעירים
כן סיפרו לי סיפורים
על עבר של עם,
על עבר של עם,
עד שמעתי נר ונר
לי קורא: קום, התעורר!
עם קם לתחייה,
עם קם לתחייה.

כד קטן

כד קטן, כד קטן,
שמונה ימים שמנו נתן.
כל העם התפלא:
מאליו הוא מתמלא!
כל העם אז התכנס
והכריז: אך זהו נס!
אילולא כד זה נשאר
מקדשנו לא הוואר.
גם כל ילד, ילד קט
יעמוד כזה הקט
ומלב תמים, טהור
לעולם ישפיע אור.

הבה נרימה

הבה נרימה
נס ואבוקה-
יחד פה נשירה
שיר - החנוכה.

מכבים אנחנו,
דגלנו רם, נכון,
ביוונים נלחמנו
ולנו הניצחון.

פרח אל פרח
זר גדול נשזר,
לראש המנצח,
מכבי גיבור.

מי ימלא

מי ימלא גבורות ישראל,
אותן מי ימנה?
הן בכל דור יקום הגיבור
גואל העם,
שמע!

בימים ההם בזמן הזה
מכבי מושיע ופודה,
ובימינו כל עם ישראל
יתאחד, יקום ויגאל.

חנוכה חנוכה

חנוכה, חנוכה,
חג יפה כל כך
אור חביב מסביב,
גיל לילד רך.

חנוכה, חנוכה,
סביבון סוב סוב
סוב נא סוב, סוב נא סוב
מה נעים מה טוב.

נר לי

נר לי, נר לי, נר לי דקיק.
בחנוכה נרי אדליק.
בחנוכה נרי יאיר,
בחנוכה שירי אשיר.

חנוכיה לי יש

חנוכיה לי יש,
צוחקת בה האש
ושחה לי בלאט,
על כד קטן אחד.

חנוכיה שלי-
אורך נא העלי!
קרה אזי הנס
לעם אשר העז
ללחום אלי הדרור-
עמי הוא הגיבור.

חנוכיה שלי
אורך נא העלי!

עמד בצד הפך
הפך עם שמן זך
הדליקו בו האור
לשיר ולמזמור.

חנוכיה שלי
אורך נא העלי!

ובהיכל דלקה
חנוכיה זכה,
סיפרה בלאט לכל
כיצד פורק העול....

חנוכיה שלי
אורך נא העלי!

בואו הנה ילדים

בואו הנה ילדים
בואו אל הבית,
חם בבית ונעים
ריח שמן זית.

אמא מלבבת לביבות
בחנוכיה דולקים נרות
ובחנוכה הילדים
בסביבון משחקים.

אמא מלבבת לביבות
בחנוכיה דולקים נרות
ובחנוכה אבא נותן
דמי חנוכה לילד חן.

ערב ראשון של חנוכה

רבותי, ההיסטוריה חוזרת!

בכל שנה בימי החנוכה חוגגים אנו את ניצחון המכבים על היוונים.

היה זה בתקופה ימי בית שני (לפני 2198 שנים) הממלכה היוונית פרשה שלטונה על כל העולם העתיק, אבל בניגוד לממלכות הקודמות ממלכת פרס וממלכת מוקדון שנתנו ליהודים אוטונומיה עצמאית מבלי להתערב בחייהם הפנימיים, ממלכת יון הביאה את בשורת הקדמה וההשכלה בתחומי האומנות והמדע, הפילוסופיה והרוח ושאפה לכפותה על כולם.

ואכן כל העמים קיבלו את מרותם מלבד עם אחד קטן, שאמר ליוונים לא!!
לנו יש תורה ומצוות ודרך חיים משלנו, הניחו לנו!!

אולם המלך אנטיוכוס הרשע וחייליו החליטו לכפות את תרבות יון על היהודים ויהי מה!

ובכוח הזרוע סגרו את בתי מדרש ואסרו את לימוד התורה וקיום המצוות כשבת, ברית מילה, קידוש החודש וכו', וכל יהודי שנתפס מקיים מצוות הוצא להורג, הם טימאו את בית המקדש והפכוהו לבית עבודת אלילים רח"ל, בנו גימנסיות ואצטדיונים לשם תחרויות ספורט, ערכו אולימפיאדות ונשפים ובכך פיתחו את תרבות הגוף, היו יהודים שנסחפו אחריהם והם נקראו מתיוונים.

כאשר גברו הגזירות וכלו כל הקיצין הרים מתתיהו בן יוחנן את נס המרד במודיעין בקריאה "מי לה' אלי" על מנת שיצטרפו אליו עוד יהודים שילחמו ביוונים. ואכן מתתיהו וחמשת בניו וקומץ יהודים יצאו למלחמת קודש ביוונים למען הצלת עם ישראל משמד רוחני ולמען טיהור בית המקדש שעמד בשיממונו ובזיונו, וכנגד כל הסיכויים של המעטים בנשקם הדל מול רבים המאובזרים בכלי נשק ובפילי מלחמה לרוב, נצחו היהודים וטיהרו את בית המקדש ומצאו פך שמן קטן חתום בחותמו של כהן גדול שהספיק להדליק המנורה בכמות ליום אחד ונעשה להם נס והספיק לשמונה ימים, ולזכר הנס חוגגים אנו את חג החנוכה 8 ימים.

כן, רבותי ההיסטוריה חוזרת! בכל דור ודור עומדים עלינו לכלותינו ח"ו, אך הקב"ה מצילנו מידם, כאשר הוא רואה את עם ישראל עומדים בגבורה, בנחישות ובאחדות כמכריזים שהוא אבינו מלכנו ואנחנו לא מוותרים על קיום התורה והמצוות למרות הגזירות והרדיפות, ואדרבה מתאזרים בעוז ותעצומות. **לכן ביושבינו חצי שעה מול הנרות נזכור כי זו עת רצון ונתפלל ונייחל לגאולת הפרט והכלל במהרה בימינו אמן.**

נרות חנוכה בכלל הסוביטי

(מפי בעל המעשה הרה"ח חיים דובער חן מכפר חב"ד)

היה זה באחת הפעמים שנאסרתי על ידי המשטרה החשאית הסוביטית בעוון לימוד תורה. ישבתי בכלא במחיצת אסירים פליליים: רוצחים, גנבים ונוכלים. היה להם מנהיג אשר שלט בהם בלי מצרים, מראהו בלבד די היה בו כדי להטיל אימה. בתוך חבורה זו נגזר עלי לשבת, אך בחסדי ה' נשאתי משום מה חן בעיניהם והם כיבדוני ולא נגעו בי לרעה. הגיע ערב חנוכה ומחש' בות נוגות מילאוננו: בכל בתי ישראל ידליקו הערב נרות, ישירו שירי חנוכה, יאכלו לביבות וישמחו בשמחת החג ואילו אצלי תהיה חשיכה גדולה, לא נרות ולא שמחה, אצטרך לחגוג את החנוכה יחד עם פושעים אלו.

ישבתי כך עצוב ומדוכא, אחד הגויים הבחין בכך ושאלני: "רבין, למה אתה עצוב? במה אפשר לעזור לך?" פטרתי בתירוצי כלשהו, אך הוא לא קיבל את תירוצי. כעבור דקה שב אלי כשעימו המנהיג. "מה לך? אצלנו בכלל אין סודות, כולנו חברים" - אבוי לחברות שכזו, הרהרתי בליבי, אך לא היתה לי ברירה, ונאלצתי לספר לו שאצלנו יחול הערב חג שנקרא חנוכה ושב אנו נוהגים להדליק נרות, ואילו לי אין חג ולכן אני עצוב. "הבה נראה מה נוכל לעשות בשבילך" אמר "מה אתה צריך כדי שתוכל לקיים את החג כהלכה?" השבתי: "אני צריך להדליק נרות, אבל גם אילו היו לי נרות, הרי אסור להדליק אש בכלל". "עם חוקי הכלל הנח לי להסתדר" - שיעס את דברי, "אל תדאג, נסדר לך נרות".

כעבור דקות אחדות חזר ואמר: "הכל יהיה בסדר רבין, דיברתי עם חברים וכל אחד התחייב להפריש עבורך מעט מהמרגרנה שאנו מקבלים, פתילות נעשה מהמילוי של המעילים, נשים את המרגרנה בתוך חצאי בצלים ויהיו לך נרות לתפארת..." הייתי המום, "ומה בנוגע לאש?" גמגמתי.

"בערב תראה" אמר בגאווה, הגיע הערב, המנהיג הביא לי את המרגרנה שקיבץ מהאסירים האחרים ופתילות מתוך המעילים, הנחתי את המרגרנה בתוך שקערוריות הבצלים תקעתי בה פתילות והמתנתי לאש, שהכל היה מוכן הורה המנהיג לחבריו להקיפי כחומה בצורה, והוא עצמו לקח חתיכת בד, הניחה על רצפת העץ והחל לשפשף עליה את מגפו. לפתע החל הבד להעלות עשן וכעבור דקה כבר היתה אש! בהתרגשות עצומה ברכתי "להדליק נר של חנוכה" "שעשה ניסים" וכשברכתי "שהחיינו" פרצתי בבכי. הדלקתי את הנר כשגל עצום של שמחה הציף את ליבי.

וכך כל זמן שהנר דלק, עמדו האסירים והסתירו אותי בגופם ובמעיליהם, וכך היה מידי ערב בלילות חנוכה, חגגתי את חנוכה כהלכתו בתוך בית הסוהר הסובייטי.

ארב שני של חנוכה

"חנוכה - חג החינוך"

חג חנוכה נקרא "חג החינוך", לפי ש"חנוכה" בגמטריא "טף".

לומר לנו כי בחינוך הילדים אין פשרות ועלינו לחנך את ילדנו בדרכי נועם בדרך התורה והמצוות והאמונה בבורא עולם. מצות נר חנוכה הינה מצות איש וביתו, כדי להשריש את דרך ה' בבית פנימה ופרסומי ניסא מחוצה לו. ללמדנו שחינוך ילדינו וצאצאינו בדרך התורה והמצוות הן הערובה להצלחה ולנצחיות עם ישראל. מובא בגמרא (שבת כג): אמר רב הונא: הזהיר בהדלקת נר שבת ונר חנוכה הוין לו בנים, תלמידי חכמים. ופירש רש"י שנאמר במשלי (יגכ): "כי נר מצווה ותורה אור" שע"י הדלקת נר מצווה של שבת זוכים לאור התורה.

גם מהמקום השפל ביותר אפשר להתרומם

המחברות עמוסות במלל, ספרי לימוד יש למכביר, לומדים ומשננים עד השעות הקטנות של הלילה, האם זוכרים מכל זה משהו? מעט מאוד, לאחר החתונה כל הלימוד פורח, נשארים החיים עצמם. צריך לדעת להתמודד, להבין את המטרה האמיתית, לצלוח קשיים ומהמורות, להסתפק במועט, לעשות באמת את מה שצריך, מה יתן כוח להתמודד עם כל זאת? מה שלימדו אותנו בין השורות ולא בתוכן, כוח החינוך שניטע בלבבות, הוא זה המלווה את הבנות בצאתן להפליג בים החיים, חנוכה אחד, חג של אור - חינוך לימד אותי זאת.

היינו כ-100 בנות שסיימו 4 שנות לימוד בתיכון, השנתיים הבאות היו מוקדשות ללימודי ההוראה והתנסות בשטח. באחת הפעמים הביאו אלינו לבית הספר את המפקחת הראשית - האחראית על כל נושא תעודות ההסמכה שתינתנה לנו. בפתיחתה להרצאה היא רצתה להוכיח לנו עד כמה איננו מפנימות את החומר שלמדנו כל השנים ושאלה: "מי יודעת מאיזה גובה עד איזה גובה מותר להניח את החנוכיה?"

התשובה הפשוטה אותה שמענו במשך כל השנים נעלמה ופרחה לה מהראש. זענו על מקומנו באי נוחות להנאת המפקחת "אין אני יכולה לתת לכן תעודת הוראה אם זו רמת הידיעות שלכן?" הצליפה בנו ללא רחם. פניה של המנהלת היו סמוקות, גם המורות נראו אובדות עצות. פתאום מירכתי האולם נעמדה אחת הבנות "אני לא זוכרת כמה טפחים צריכים להיות, אני רק זוכרת שהחנוכיה עומדת מתחת ל-10 טפחים". נשמנו לרווחה, עוד ועוד בנות החלו להיזכר בכל הדינים למעלה מ-3 טפחים ופחות מ-10 טפחים.

"הסתכלת בספר?" שאלה המפקחת בכעס, "לא", אז למה לא ידעת את התשובה קודם?", כולנו התפלאנו למה דוקא היא נזכרה בתשובה. היתה זו נערה עם בעיות חברתיות, היו איתה ויכוחים בנושא צניעות ובעיות של משמעת "זה פשוט, בגלל המורה רחל", היא השיבה. "המורה רחל, מי זו? היא מלמדת אתכן דינים?", שאלה המפקחת. "לא, המורה רחל היתה המחנכת שלנו ב"א בשנה זו הסתבכתי במשהו, היה זה בסביבות חנוכה, הודיעו לי לא לבוא יותר לביה"ס לאחר חנוכה, המורה רחל קראה לי ביום האחרון, לפני שהלכתי הביתה ואמרה לי שאדע שגם אם אני נמצאת במצב שפל מאוד, במצב נמוך ונראה לי שהכל חשוך ואין אור, שאדע שאור של חנוכה מדליקים מתחת ל-10 טפחים. האור הזה נמצא בכל מקום ויכול לעזור מכל מקום אפילו ממקום נמוך מאוד מאוד".

כולם ישבו בדממה מעוררת כבוד, "אני מודה לך על השיתוף האישי, אני ממש מתפעלת". אמרה המפקחת בטון רך שלא הכרנו. כולן הפנימו את הרעיון: אור החנוכה מגיע למקומות הנמוכים ביותר, מקומות בהן מתלכלכת הנשמה ומקבלת שכבות של לכלוך והזנחה, אם מבינים שגם שם מאיר האור, מצליחים להתמודד ולהתגבר. "לא תמיד משנה כמה לומדים, לפעמים משנה מה מלמדים ואין, ככה זה נכנס הרבה יותר לעומק" אמרה המפקחת. כולן היו מופתעות דוקא היא שכ"כ נוקשה, קפדנית ועקבית בחומר הלימודים ויש לה תלונות שלא מספיקים ללמוד את כל מה שהכתיבה, בדיוק היא תבין את הרעיון הנשגב: מה שמצליחים לחנך באור נשאר חקוק בלבבות לעד כי סביבה מוארת ופינה נוחה הם קרקע פוריה לצמיחה ולטוב.

מאז הלכו ופחתו גזירותיה של המפקחת, היא טוענת שמוסד כמו שלנו שמחנכים בו לאור, חינוך של נשמה, אפשר לסמוך עליו מרחוק. המפקחת סיפרה למנהלת ולמורה רחל כי יש לה בן שהדרדר ולאחרונה הגיע לפשע ר"ל וכשהיא חזרה מהסמך נר שלנו היא הרירה רבות במה ששמעה. גם היא מחפשת קרן אור לצאת מהחשיכה בה היא נתונה ומחפשת חריץ שיפתח בחומת ליבו של בנה, אם עד היום היא דיברה, הוכיחה, ייסרה, התחננה, מהיום היא תנסה דרך אחרת - דרך של אור,

היא סיפרה לו דברים כהווייתם ושיתפה אותו בהתפעלותה מאותה תלמידה שעמדה להיות מסולקת לצמיתות ובערב חנוכה הודיעו לה שאין לה מה לבוא לביה"ס יותר, תלמידה - שביום האחרון נתנה לה מורה אחת פתח ואמרה לה שגם במקום ההוא, הנמוך והשפל שהיא נמצאת בו, יש עדיין אור ומקום לתיקון וזה החבל שהעלה אותה למעלה ועזר לה לטפס מהבור, ובאותו ערב שהדליקו את נרות החנוכה היתה להדלקה הפעם משמעות מיוחדת, באותו ערב הם שוחחו הרבה עם הבן ולאט לאט חל השינוי ועימו המהפך עם הבן שיצא מהמבוך והסערה מחד ומאיך החלה לשרור אורה טובה של משפחתיות. המפקחת הקשוחה שדגלה תמיד בהספקי לימודים הבינה שאין זה העיקר, כי הנשמה גם היא זקוקה למשהו ולא רק המוח וכשמשקים את הנשמה באור, נפתחים כל השערים.

(מורה לצמא)

חידון החלכה

בחר את התשובה הנכונה.

1 כמה נרות מדליקים בסך הכל בחנוכה?

- א. 36
- ב. 44
- ג. 64

6 מי היו המתיוונים?

- א. אזרחי יוון שאנטיוכוס העביר לארץ ישראל.
- ב. יהודים שנלחמו ביוון.
- ג. יהודים שקיבלו על עצמם את תרבות יוון.

2 מה עושה אדם שמתארח בבית אחר בחנוכה?

- א. נותן להם מעט כסף בעבור חלקו בנר ומשתתף עמם.
- ב. יוצא ידי חובה בברכותיהם.
- ג. כל אדם חייב להדליק בעצמו בכל מקום שבו נמצא.

7 כמה זמן נמשכה מלכות ישראל מהשחרור מהיוונים עד החורבן?

- א. המלכות לא התקיימה כלל.
- ב. כחמישים שנה.
- ג. נמשכה יותר ממאתים שנה.

3 לפי איזו דעה בגמרא מדליקים נרות חנוכה?

- א. בית שמאי.
- ב. בית הלל.
- ג. כל אחד ינהג כמנהג אבותיו.

8 מתי מדליקים נר חנוכה בבית הכנסת?

- א. לאחר תפילת ערבית.
- ב. לפני תפילת מנחה.
- ג. בין תפילת מנחה לערבית.

4 בערב הראשון של חנוכה, איזה נר מדליקים?

- א. הימני ביותר.
- ב. השמאלי ביותר.
- ג. כל אחד ינהג כמנהג אבותיו.

9 מדוע צריך להדליק את החנוכייה בפתח מצד שמאל?

- א. כדי שיהיה מימין ליוצא.
- ב. כדי שיהיה מוקף במצוות.
- ג. כדי לקיים את האמרה "שמאל דוחה וימין מקרבת".

5 בהמשך החג, כאשר הנרות מונחים לפנינו, מאיזה צד מתחילים להדליק את הנרות?

- א. לא משנה הסדר, ההדלקה עצמה היא החשובה.
- ב. מימין לשמאל.
- ג. משמאל לימין.

10 אלו שמנים מותרים להדליק נר חנוכה?

- א. כל השמנים.
- ב. שמן זית בלבד.
- ג. רק השמנים המותרים באכילה.

ערב של ימי חנוכה

"וקבעו שמונת ימי חנוכה אלו להודות ולהלל"

אין בימות החורף חג או מועד מלבד חנוכה ופורים, מה אנו למדים מכך?
כתוב בשיחות "החפץ חיים": בחנוכה ביקשו ליטול מאיתנו את תורתנו הקדושה ח"ו ובפורים - ביקשו ליטול את הגוף. בסופו של דבר יצאנו שלמים ושני הדברים הללו בידנו....
החורף כידוע מסמל את הגלות הארוכה והחשוכה, בה קמים עלינו מסיתים ומדיחים מבית ומחוץ, ואויבים ששואפים לכלותינו ח"ו ולקחת מאיתנו את הרוח והגוף. חגים אלו מלמדים אותנו, הגלות לא תמשך לנצח, בסופו של דבר ה' יעזור ונצא מן הגלות שלמים בגופנו ובנשמתנו שהרי אלו שרצו לפגוע בנו נעלמו וכעת הם רק בגדר היסטוריה, ועם ישראל בזכות האחיזה בתורה ובמצוות ללא פשרות חי וקיים לנצח!

נס חנוכה פרטי

ר' אייזיק נפטר בשיבה טובה ובשם טוב, מותיר אחריו את אשתו ומשפחה ענפה. הצוואה הוקראה בשקט ע"י אברהם הבן הבכור וכולם האזינו לה בדממה מכבדת.
"...ואת החנוכייה הקדושה שלנו, ירושת אבותיי מדורי דורות, יקבל מיכאל-מיכה, אנא הזכירו לו מהי תפקידה ומהו ערכה הרוחני, אולי ירחם ה' והיא תחזיר אותו למוטב..."
זה הקטע שהסעיר את כולם, דווקא החנוכייה שאליה נשאו כולם עיניהם, שערכה הרגשי לא יסולא בפז אותה הועיד אבא ז"ל למיכה דווקא. כולם היו בטוחים שהאח הבכור, אברהם, יזכה בה, והנה רצונו של אביהם שמיכה יקבלה. מיכה שעזב את הדת והיה חבר בקיבוץ חילוני, נשוי ואב ל-3 ילדים. התדהמה שאפפה את כולם לא פסחה עליו, מדוע החליט אבא להוריש לו אותה? האם לא חבל להחזיק נכס יקר כזה ללא שימוש?
"צוואה זו צוואה ואין לנו אפשרות לשנותה, חנוכיית הכסף היקרה תעבור אליך מיכה, ונקוה שתקוותו של אבינו ז"ל תתגשם בקרוב", "אמן" הדהדו הקולות מסביב.

"נו, נו" - אמר מיכה, "הולכים" פנה לאשתו שנבוכה אף היא, "הולכים" השיבה.
ימי החנוכה הקרבים הוסיפו עצב ומבוכה, בשנה שעברה עוד הדליק אביהם את החנוכייה ולא די באבל, נוספה עוד עגמת נפש, האמנם תנוח לה החנוכייה בביתו כאבן שאין לה הופכין?
"עלי לצאת לעסקים בחו"ל, אם הינכם רוצים להדליק בה נרות, בבקשה" - אמר לאחיו ללא שמץ של בושה "איני מתכוון לשנות את אורחות חיי" - הוסיף למבטי הפליאה. אדרבא, עדיף שהחנוכייה תשוב לאלו שכל כך אוהבים אותה, הרהר בליבו. "בשום אופן אל תחזיר אותה, היא שלנו, תוכל להשאיל אותה בתנאי שאח"כ יחזירו לנו אותה" אמרה לו אשתו. בדחילו ורחימו קיבל אברהם הבכור את החנוכייה לידי "תודה לך מיכאל, בהצלחה בעסקים ושתחזור בשלום". "שיהיה חג חנוכה שמח, תהנה מהחנוכייה" השיב. מיכה ואשתו נחתו בשלום, מספר שוטרי נמל נוקשי מבט התקדמו לעברו ויד כבדה הונחה על כתפו "תעודות מזהות, בבקשה!" מיכה הוכה בהלם, אף פעם לא אירע לו דבר שכזה ועוד לעיני אשתו המחווירה. שניים מהשוטרים סקרו בדקדקנות את פניו משווים בינו לתמונה שבידם. "אתה עצור" הודיעו יבשות. "אני? עצור? על מה ולמה?" הוא הובל לתא המעצר באשמה להברחת יהלומים מזויפים "זו עלילה, האם מצאתם חומר כלשהוא בחפצי?".
"אכן לא מצאנו, אבל בידי המודיעין שלנו יש ידיעות כי הנך מתווך בכיר בין קבוצות מברחים, והיה עליך להיפגש בשדרה החמישית 523 עם..."

"מה פתאום" קטע אותו בייאוש הולך וגובר "באנו אשתי ואני למסע עסקים וקניות לרגל חג החנוכה ו... מה בעצם קורה עם אשתי כעת?" קולו נשבר. לגבי אשתך יתכן וגם היא מעורבת בעניינים המושחתים הללו, גם היא עצורה באחד החדרים, לא ניתן לכם להיפגש כדי לתאם עמדות. אם תודו ותשתפו פעולה אולי יקלו במשפטכם ולא..." מיכה אטם את אוזניו, לו יכל להודיע לאחיו על דבר מאסרם, אלא שבינתיים לא נותנים להם ליצור קשר. לעת ערב הוחלט לאפשר לבני הזוג לשוחח בנוכחות שוטר.

"אני עומדת בתוקף על עמדותי שהכל אך עלילת שווא ואין להם שום הוכחה מעשית".
"והם מאמינים לך? לי הם לא מוכנים כלל להקשיב". "רגע, אתה זוכר שהערב חנוכה? אולי נדליק נרות". "מה פתאום חשבת על זה בכלל, שנים שלא הדלקנו".
"אדוני, אתה רוצה להדליק נרות? מותר לכל אחד לנהוג לפי מנהגי דתו כאן", התערב לפתע השוטר, "אה, מה פתאום, אני לא דתי", השיב מיכה.

חידון התלכה

בחר את התשובה הנכונה.

מה דין הספד בחנוכה?

- א. מותר להספיד רק לתלמיד חכם בזמן ההלוויה.
- ב. מותר להספיד בלווית אביו ואמו.
- ג. אסור להספיד לכל אדם.

מה אסור לנשים לעשות בשעה שהנרות דולקים?

- א. אסור לאכול.
- ב. אסור לעשות מלאכה.
- ג. אסור ללמוד.

מה אסור לעשות לפני שהדלקנו נרות?

- א. אסור לאכול וללמוד.
- ב. אסור ללמוד, אך לאכול מותר.
- ג. כל פעולה מותרת.

מה אסור לעשות לאור נרות חנוכה?

- א. אסור כל פעולה אפילו ללמוד.
- ב. לאכול אסור, ללמוד מותר.
- ג. כל פעולה מותרת.

האם אפשר להשתמש באור החשמל לנר חנוכה?

- א. במנורות קטנות - מותר.
- ב. לא יוצאים ידי חובה כלל.
- ג. ביום הראשון - אסור בשאר הימים מותר.

מה הן הברכות שמברכים ביום הראשון

ומה סדר הברכות?

- א. להדליק נר חנוכה, שהחיינו, הנרות הללו.
- ב. להדליק נר חנוכה, שהחיינו.
- ג. להדליק נר חנוכה, שעשה נסים, שהחיינו.

היכן מניחים את החנוכיה כשמדליק בפתח ביתו?

- א. בצד ימין של הפתח מתחת למזוזה.
- ב. בצד שמאל של הפתח גם אם אין מזוזה.
- ג. בצד ימין כשאר מזוזה, וכשיש מזוזה בצד שמאל.

"מיכה, אני רוצה, אני חושבת שאין לנו מה להפסיד... אולי האלוקים ירחם עלינו והאמת תצא לאור..." לחשה לו אשתו ודמעות החלו לזלוג מעיניה.

"אדוני, אנחנו יכולים להדליק פה נרות חנוכה? הבנו שחוקית זה אפשרי".

באותו ערב הדליק מיכה נר ראשון של חנוכה, בעודם מביטים בשלהבת הבוערת, נכנס לחדר הקצין בליווי מפקד הנמל. "עלי להתנצל בפניכם... חלה כאן טעות מצערת, הרגע קיבלנו ידיעה שהחשוד האמיתי נתפס בשערי נמל התעופה, הוא הודה עד מהרה באשמתו ומוביל את החוקרים לעבר תחנת המפגש עם חוליית המבריחים. מעולם לא קרתה לנו תקלה רצינית כ"כ, אך התמונה היתה דומה מאוד לשלך וכן העיתוי, בקיצור אתם משוחררים".

דמעות של אושר ושמחה עמדו בעיני מיכה ואשתו "אבא, לא עזבת אותי, התפללת עלי בשמים בעת צרה, ואני מבטיח להיות ראוי לך, זה היה נס חנוכה פרטי שלנו", אמר נרגשות "זו תהיה גם הפתעה לכל בני המשפחה" הוסיפה אשתו נרגשות "ובשנה הבאה נדליק בחנוכייה שקיבלנו..."

(מרה לצמא)

חידון חנוכה

התשובה לכל שאלה מתחילה באות שלפני השאלה.

א - מלכם של היונים בתקופת החשמונאים?

ב - לשיטתם אופן ההדלקה של נרות חנוכה צריך להיות "מוסיף והולך".

ג - אחד מהמילים הכתובות על הסביבון.

ד - השלם: "רבת את ריבם ----- את דינם".

ה - תפילת שבח והודיה הנאמרת אחרי תפילת שחרית בימי החנוכה.

ו - השלם: "---- ברחמיך הרבים עמדת להם בעת צרתם".

ז - סוג השמן המהודר ביותר להדלקה.

ח - מספר הבנים שהיו למתתיהו כהן גדול.

ט - חודש המתחיל במהלך ימי החנוכה.

י - הצד שבו נמצא הנר הראשון בחנוכייה.

כ - חותמו היה על פך השמן.

ל - השלם: "ומנותר קנקנים נעשה נס -----".

מ - שיר חנוכה ידוע.

נ - הפרשה שבה כתובה פרשת הנשיאים.

ס - מאכל מטוגן שנוהגים לאכול בחנוכה.

ע - לאחר איזה תפילה מדליקים נרות חנוכה?

פ - חג נוסף שאומרים בו "על הניסים".

צ - הקב"ה נתן את הרשעים בידם.

ק - הנשיאים הקריבו אותם.

ר - נפלו ביד מעטים.

ש - הנר הנוסף שמדליקים ליד נרות החנוכה.

ת - ביום הכיפורים הוא מצווה, אך בחנוכה אסור לעשותו.

החידון: א - מלכם של היונים בתקופת החשמונאים? ב - לשיטתם אופן ההדלקה של נרות חנוכה צריך להיות "מוסיף והולך". ג - אחד מהמילים הכתובות על הסביבון. ד - השלם: "רבת את ריבם ----- את דינם". ה - תפילת שבח והודיה הנאמרת אחרי תפילת שחרית בימי החנוכה. ו - השלם: "---- ברחמיך הרבים עמדת להם בעת צרתם". ז - סוג השמן המהודר ביותר להדלקה. ח - מספר הבנים שהיו למתתיהו כהן גדול. ט - חודש המתחיל במהלך ימי החנוכה. י - הצד שבו נמצא הנר הראשון בחנוכייה. כ - חותמו היה על פך השמן. ל - השלם: "ומנותר קנקנים נעשה נס -----". מ - שיר חנוכה ידוע. נ - הפרשה שבה כתובה פרשת הנשיאים. ס - מאכל מטוגן שנוהגים לאכול בחנוכה. ע - לאחר איזה תפילה מדליקים נרות חנוכה? פ - חג נוסף שאומרים בו "על הניסים". צ - הקב"ה נתן את הרשעים בידם. ק - הנשיאים הקריבו אותם. ר - נפלו ביד מעטים. ש - הנר הנוסף שמדליקים ליד נרות החנוכה. ת - ביום הכיפורים הוא מצווה, אך בחנוכה אסור לעשותו.

חידון: א - מלכם של היונים בתקופת החשמונאים? ב - לשיטתם אופן ההדלקה של נרות חנוכה צריך להיות "מוסיף והולך". ג - אחד מהמילים הכתובות על הסביבון. ד - השלם: "רבת את ריבם ----- את דינם". ה - תפילת שבח והודיה הנאמרת אחרי תפילת שחרית בימי החנוכה. ו - השלם: "---- ברחמיך הרבים עמדת להם בעת צרתם". ז - סוג השמן המהודר ביותר להדלקה. ח - מספר הבנים שהיו למתתיהו כהן גדול. ט - חודש המתחיל במהלך ימי החנוכה. י - הצד שבו נמצא הנר הראשון בחנוכייה. כ - חותמו היה על פך השמן. ל - השלם: "ומנותר קנקנים נעשה נס -----". מ - שיר חנוכה ידוע. נ - הפרשה שבה כתובה פרשת הנשיאים. ס - מאכל מטוגן שנוהגים לאכול בחנוכה. ע - לאחר איזה תפילה מדליקים נרות חנוכה? פ - חג נוסף שאומרים בו "על הניסים". צ - הקב"ה נתן את הרשעים בידם. ק - הנשיאים הקריבו אותם. ר - נפלו ביד מעטים. ש - הנר הנוסף שמדליקים ליד נרות החנוכה. ת - ביום הכיפורים הוא מצווה, אך בחנוכה אסור לעשותו.

ארב רביאלי פל חנוכה

"ועל נסיך שבכל יום עימנו" (לקח טוב בראשית)

מקשה מר"ן רבי יוסף קארו זיע"א בבית יוסף (אור"ח סי' תרע) מדוע קבעו חז"ל שמנות ימי חנוכה, הלא החשמונאים מצאו פך שמן כשר שהספיק ליום אחד, ונעשה נס שהספיק ל-8 ימים, נמצא שהנס נעשה רק שבעה ימים ולא שמונה?
תירוץ א': חילקו את השמן שבפך לשמונה חלקים ובכל לילה שמו שמינית והיה דולק באופן ניסי עד הבוקר, נמצא שכבר בלילה הראשון ניכר הנס.

תירוץ ב': לאחר שנתנו השמן במנורה כשיעור הנדרש, נשאר הפך מלא כבתחילה ובאופן זה הספיק לשמונה ימים.
תירוץ ג': בלילה הראשון נתנו את כל השמן בנרות ודלקו כל הלילה, בבוקר מצאו שהם מלאים בשמן, וכך בכל לילה ולילה.
תירוץ ד': באמת רצו להריק את כל השמן שבפך, אלא שנעשה להם נס שכאשר הוריקו שמינית מהכמות נתמלאו הנרות בדרך נס וכן היה בכל לילה (ילקוט יוסף חנוכה).

תירוץ ה': היה שמן ליום אחד, אך הנס ביום הראשון הוא על הטבע הקיים שהשמן דולק, וחייבים אנו להודות ולשבח וזה שאנו אומרים בתפילת העמידה "מודים אנחנו לך... ועל נסיך שבכל יום עימנו..." - הניסים שמוסרים ע"י הטבע ואנו חושבים שהם מובנים מאליהם - אך הם לא!

נס חנוכה

כבר שנים ארוכות מוסר ר' משה א. את נפשו כדי להחדיר מעט אורה לליבם של ילדי ישראל, תינוקות שנישבו, היה זה באחד מימי החנוכה, ונס של ממש התרחש עימו, הוא מספר:

היה זה ביומו הרביעי של חג החנוכה, חזרנו ממסיבת חנוכה מרגשת שערכנו באחד הקיבוצים הגדולים בצפון הארץ. קיבוץ הנהנה מרווחה כלכלית אך שריו בחשיכה רוחנית גמורה, בבורות מדהימה בכל הנוגע ליהדות. כמה נרות מדליקים בחנוכה? שאלנו ולהפתעתנו היתה זו שאלה קשה עבורם, ולא מדובר בילדים קשיי קליטה או בעלי מגבלה, היו אלו ילדים מ"בתים טובים" שידעו לדקלם נוסחאות במתמטיקה ומושגים בכימיה, אבל כמה נרות מדליקים בחנוכה - לא ידעו, ממש תינוקות שנישבו, הרגע המרגש ביותר היה שניגשנו להדליק את הנר הרביעי שבחנוכה המהודרת והגדולה שהבאנו עימנו, אחד אחד ניגשו הילדים מביטים בעיניים כלות באחד החברים שאפילו על מילות הברכה התקשה לחזור כשהם מתחננים: "גם אנחנו רוצים להדליק". הוצאנו מאמתחתנו את הפתילות, בקבוקי השמן והביזכים שהכנו מבעוד מועד וחילקנו לילדים שידליקו. נרות קטנים וחלושים שניצחו את חשכת הגלות בכל דור דלקו גם במתנס"ס הערוני בליבו של הקיבוץ החילוני.

בתום המסיבה נסענו חזרה, אני נהגתי ברכב ושלושה מתנדבים היו עימי, האוירה היתה מרוממת למרות מזג האוויר הסוער ששרר בחוץ. קלטת שירי חנוכה התנגנה לה ואנו שוחחנו בינינו בערנות נוסעים להדליק את הנר הרביעי של חנוכה איש איש בביתו עם משפחתו הרגשנו כאילו שבנו משליחות של ממש, חשנו סיפוק של מצוה. "תזהר" קרא אחד המתנדבים אבל כבר היה מאוחר, נסענו בנתיב שהסתיים בפתאומיות ובחדות בשוחה עמוקה בחול טובעני, לפתע הבחנתי לחרדתי שלא די שהרכב התחפר בחול, הרי שאנחנו נמצאים ממש על פסי רכבת, התחלתי להלחץ...

"שטויות הרגיע אותי אחד החברים" אני מכיר את המקום, הרכבת עוברת במקום זה לעיתים נדירות מאוד ובודאי לא בלילה, אך אני לא הייתי בטוח בכלל, הגברתי את הלחץ על דושת הגז בניסיון להחלץ מן השוחה, היינו נתונים בתוך בועה מחוממת ורועשת לא שומעים שום דבר מבחוץ, אפילו לא את צפירות האזהרה החדות של הרכבת המתקרבת במהירות... פתאום מעין כח חזק ממני משך את ראשי ימינה לעבר פסי הרכבת וליבי ניתר מאימה. "תקפצו מן הרכב", צעקתי בכל כוחי לחברי "מיד עכשיו" דחפתי בכוח את חברי החוצה, המילים שלי נקטעו בקול רעש אדיר ליד ראשינו ממש, רעש הרכבת העולה בנסיעתה על מה שהיה שניה קודם לכן הרכב שלנו, הבטתי סביב מוודא שכל חברי לידי וראיתי אותם חיוורים ומפוחדים אך בריאים ושלמים, המכונית נגררה כמאה מטר ונמעכה לגמרי, אין ספק, לו היינו חלילה בתוכה לא היה לנו אפילו סיכוי קלוש. נהג הרכבת המבוהל הצליח לעצור סוף כל סוף את הרכבת הדוהרת כשהוא מתקרב ברגלים רועדות למקום, בטוח כי גרם אסון כבד. יבבות הסירנה של האמבולנסים המתקרבים וכוחות ההצלה נשמעו באוזנינו, נהג הרכבת המבוהל הספיק להזעיקם, מראה המכונית המעוכה לא הותיר ספקות בלב.

"אני הרגתי אותם" מלמל לעצמו בחרדה שהוא בוכה. "אתה לא הרגת אותם" - צעקתי אליו - "אנחנו פה בריאים ושלמים". "מה?" בהה בנו כברוחות רפאים - "אתם הייתם ברכב?" שאל בתקוה, לא מאמין.

"כן - קפצנו מהרכב", "איך הספקתם?" "היה לנו נס" - אמרנו ארבעתנו יחד - "נס חנוכה של ממש"

ערב חמישי של חנוכה

"מוסיף והולך"

בגמרא שבת (כא:) נחלקו בית שמאי ובית הלל מהו אופן הדלקת נרות חנוכה?

בית שמאי סוברים: ביום הראשון של חנוכה מדליקים שמונה נרות ומכאן ואילך פוחת והולך,

בית הלל סוברים: ביום הראשון מדליק נר אחד, ומכאן ואילך מוסיף והולך, ונקבעה הלכה כבית הלל.

ללמדנו מהי הדרך בעבודת ה' להיות בבחינת "מוסיף והולך" - שמשמעה שצריך האדם לשאוף להיות כל הזמן בעליה, לשאוף להתקדם ולהתעלות בעבודת ה', להוסיף אורה, וצריך לעשות זאת בשלבים צעד אחר צעד, כדי להשריש ולבסס זאת בליבנו פנימה ורק אחר כך להתקדם הלאה צעד נוסף... כך מתקדמים בבטחה בעבודת ה'.

מבאר ה"הודי הקדוש" את הרמז בכוונת מחלוקתם: **בית שמאי סוברים** "פוחת והולך" זהו רמז לאדם הרוצה לתקן את מעשיו, צריך הוא קודם כל לפחות מהרע ולהיות בבחינת "סור מרע" ואחר כך בבחינת "ועשה טוב". ואילו **בית הלל סוברים** "מוסיף והולך", זהו רמז לאדם שיוסיף עוד ועוד בתורה ובמצוות וממילא יהיה בבחינת "סור מרע", ונקבעה ההלכה כמותם ללמדנו שאם ימתין האדם עד שיתקן את הרע, יכלו הימים והמה לא יכלו, לכן יתמקד בעשיית הטוב וממילא יסור הרע ממנו.

טיול מחנך בחנוכה

הכל התחיל כשילדי שאלו בפעם המי יודע כמה: אמא לאן ניסע היום?

היה זה ביום החמישי של חג החנוכה, למה לא? חשבתי לעצמי, אין כמו חנוכה לאיחוד משפחות וליציאה למרחב. מיד עלו בזכרוננו כל בני המשפחה המורחבת שלנו, התחלתי להציע הצעות כשבעלי אומר: "אני רוצה טיול אחר, טיול מחנך ומלמד". ידעתי שיש לו רעיון מקורי, נו, למה לא? לאן? בקשתי לדעת.

"למקום שונה", סתם ולא פירש. "זה טיול ארוך?" שאלתי, כדי לדעת כמה צידה עלי להכין.

"הטיול הזה קרוב מאוד לכאן, תכניי רק שתיה ובדרך נקנה ארגז סופגניות", השיב.

"לשם מה ארגז סופגניות?" נדהמתי. "חכי ותראי".

"לאן נוסעים?" התענייניו הילדים בדרך והחלו לנחש... "זהו הגענו", עצר את הרכב בשכונה קטנה בבני ברק, "הגענו לסבתא שלי"

אמר והצביע על בית אבות שמולו. "לסבתא שלך?" תהיתי, "היא ממילא לא תזזה אותנו, אז בשביל מה לבוא?"

"בחג האור והשמחה באנו לפה להחדיר מעט שמחה", אמר לנו כשהוא צועד בבטחון לבית האבות. ישנם עוד קשישים במחלקה שעלינו לשמח ומלבד זאת האם העובדה שסבתא אולי לא תכיר אותנו פוטרת אותנו ממצוות הכיבוד שלה? וחץ מזה אני חושב שעצם הביקור הזה מחנך את נפשנו לחסד ולנתינה.

צעדנו במסדרונות, קשישים כבויי מבט ישבו בצד, שום צחוק או חיוך לא נראה במקום, שום רמז לחג החנוכה, חג האור והשמחה. "חנוכה שמח סבתא", אמר בעלי בקול שמח, "באנו לבקר אותך, חנוכה היום, כולנו הגענו, הילדים ולאה אשתי, אני שלומי הנכד שלך" חזר אט אט. משהו נדלק בפנים המיוסרות, יכולתי לחוש כי סבתא שמחה. "חנוכה שמח סבתא", לטפתי את הפנים החרושות מסבל השנים, הילדים אף הם ניגשו אליה ליטפו את פניה ונשקו לה. פה ושם דלקו חנוכיות, אולם שום תחושה חגיגית של חג לא שררה במקום. "יש לכם פה אקורדיון?" שאלתי את אחת האחיות, היא הרימה את ראשה מופתעת, "מעולם לא ביקש איש במקום הזה כלי נגינה, יש במשרד אקורדיון ישן תשלי בהנהלה".

"חנוכה היום, אולי ננסה לשמח את הקשישים?" אמרתי, "אדרבא, תנסי, תהיה לך מצוה גדולה", אמרה האחיות ודמעות נקו בעיניה. שלחתי את בתי הגדולה למשרד כדי להביא את האקורדיון והיא שבה בלווית המנהל ואקורדיון ישן מאוד, "באתי לראות במו עיני אם תצליחי לחולל פה משהו במחלקה", אמר בקול מעריך. "אני לא יודעת לנגן כ"כ טוב", אמרתי בהתנצלות. "העיקר הלב", אמר.

התחלתי לנגן "יוונים נקבצו עלי", והילדים ובעלי שרו, לאט לאט התחילו להתקבץ קשישים, גם כמה כסאות גלגלים התגלגלו לעברי. "אולי נעלה קשישים ממחלקות אחרות?" הציע המנהל שהוא שולף שתיה ממותקת ומעט כיבוד שהוא שולח את האחיות והמטפלים לסייע לקשישים, "תגידו להם שיש מסיבת חנוכה", אמר שהוא תולה מסך כלשהוא להפריד בין הגברים לנשים. בעלי פתח את ארגז הסופגניות והחל לחלק לקשישים שהתקבצו ובאו "לא רבים באים לכאן", אמר לי המנהל. "לא באים לפה מאגודות חסד ומתנדבים?" שאלתי. "באים, בטח שבאים... אבל למחלקה הסיעודית כמעט איש לא בא, חושבים שהם אינם מבינים או אינם מסוגלים לשמוח באמת,

חידון התלכה

בחר את התשובה הנכונה.

מה דין נר חנוכה בבית הכנסת?

- א. מדליקים אך לא מברכים.
- ב. מברכים רק כשיש מנין.
- ג. כשיש שלשה אנשים אפשר לברך.

האם אשה חייבת בנר חנוכה?

- א. אשה לא חייבת כלל.
- ב. חייבת ומוציאה אחרים ידי חובה.
- ג. חייבת, אך לא מוציאה אחרים ידי חובה.

מה דין "על הנסים" בתפילה?

- א. מוסיפים בברכת "רצה".
- ב. מוסיפים על הנסים לאחר "מודים".
- ג. אם לא אמר 'על הנסים' חוזר לראש.

מה דין 'על הנסים' בברכת המזון?

- א. מוסיפים 'על הנסים' בברכת הארץ ואם לא אמר אינו חוזר.
- ב. מוסיפים 'על הנסים' ואם לא אמר חוזר לראש.
- ג. מוסיפים 'על הנסים' רק בהרחמן.

איזו פרשה בתורה קוראים כל יום בחנוכה?

- א. פרשת עשית המנורה.
- ב. פרשת קורבנות הנשיאים.
- ג. פרשת בריאת האור.

הדליק נר חנוכה במוצאי שבת ואין לו נר לברך עליו ברכת "מאורי האש" האם יברך על נר חנוכה ברכת "מאורי האש"?

- א. כיון שאין נר אחר יברכו עליו.
- ב. לא יברך ברכת "מאורי האש".
- ג. ראוי להחמיר ולברך.

האם מדליקים נרות חנוכה ביום?

- א. בבית - כן, בבית כנסת לא.
- ב. כן. גם בבית וגם בבית הכנסת.
- ג. בבית הכנסת - כן, ובבית - לא.

1

2

3

4

5

6

7

אני טוען שאין דבר כזה, כל נשמה מרגישה בשמחה, בחום, באכפתיות, אני מתרגש שבאתם לא במסגרת כלשהיא אלא במסגרת משפחתית... המחלקה הזו אינה אסטטית או נעימה אבל כאן לומדים על צידם האחר של החיים". הילדים נסחפו בהתלהבות שלנו שרו, שמחו, רקדו וסחפו את הקשישים, שמראה הילדים גרם להם להיזכר בנכדים ובנינים ולהזיל דמעת התרגשות.

"מעוז צור", שרו כמה קשישים ומחאו כף, קשיש אחד אף החל לנגן באקורדיון, "פעם ידעתי לנגן טוב", אמר ומאותו רגע היה הוא מנהל המסיבה כשהוא מנגן.

"בואי לרקוד", משכה אותי קשישה אחת, אף בעלי רקד בצד השני. היו במסיבה זו הרבה חיוכים, המון מחיאות כפים וזיק בעיניים, לאחר שעה ארוכה יצאנו משם כשברכותיהם מלוות אותנו, "תהיו בריאים", "תבואו לעיתים קרובות", ביקשו, ואני ידעתי שאבוא. ידעתי גם שהטיול הזה היה הטיול המחנך והטוב ביותר שיכולנו להעניק לילדנו בחג החינוך, שיעור בחסד ובנתינה "בין אדם לחברו" ושמחת חנוכה אמיתית...

לבית האבות חזרתי כמורה לאומנות וריפוי בעיסוק, ובמחלקות הרגילות אני מלמדת מלאכת יד ומעט ציור. ובמחלקה הסיעודית אני בעיקר משוחחת והעיקר מעניקה הרבה תשומת לב וחום, ומשתדלת לנצל את הכשרון שלי כדי לקשט את הקירות האפורים, כדי להעלות עוד חיוכים ולהביא עוד מעט אור לזקוקים לכך המעניקים לי הרבה סיפוק בחיים.

חידון חנוכה

חידון "הוא והיא"

- 1. הוא - בחנוכה אוהב להיות עליון. היא - לוח שקוף בדלת או בחלון.
- 2. הוא - איבר החיים. היא - מאכל חנוכה טעים.
- 3. הוא - בנדין בעברית. היא - מילה נרדפת לשריפה.
- 4. הוא - מילה נרדפת למועד. היא - מילה נרדפת למסתובבת.
- 5. הוא - מפיץ אש ואורה. היא - כלי תאורה.
- 6. הוא - חומר גמיש מלא חורים הסופג נוזלים. היא - מאכל מתוק לחנוכה.

מהי המילה המשותפת ל:

- 1. חנוכה, כניסה, טרחה, כיס.
- 2. בית, מסיבת, זאת.
- 3. תמיד, דועך, לרגליו.
- 4. מעשה, ציונה, קפה.
- 5. מכונות, צבע, דגים, קוקוס.
- 6. אש, מרוץ, דבורה אשת...
- 7. יהודה, עקיבא, הנר, ..טל.
- 8. הלוי, החסיד, הנשיא, המכבי.

י'טל'ט'ט' 8-וא' 7-ל'ט'ט' 9-ל'ט'ט'

י'טל'ט'ט' 9-ל'ט'ט' 8-וא' 7-ל'ט'ט' 9-ל'ט'ט' 8-וא' 7-ל'ט'ט'

י'טל'ט'ט' 9-ל'ט'ט' 8-וא' 7-ל'ט'ט' 9-ל'ט'ט' 8-וא' 7-ל'ט'ט'

י'טל'ט'ט' 9-ל'ט'ט' 8-וא' 7-ל'ט'ט' 9-ל'ט'ט' 8-וא' 7-ל'ט'ט'

י'טל'ט'ט' 9-ל'ט'ט' 8-וא' 7-ל'ט'ט' 9-ל'ט'ט' 8-וא' 7-ל'ט'ט'

ארב סיסי סל חנוכה

מנהגי חנוכה וטעמיהם!

***נוהגים לאכול מאכלי חלב בחנוכה** (הרמ"א ס' תרע סב, ילקו"י חנוכה עמ' סג-סד)

הטעם: אומר "הבן איש חי": (פר' וישב ס"כד) זכר לנס שנעשה בחלב, שהאכילה יהודית בת יוחנן כהן גדול את השר היווני לאחר ששבע והתעייף מן המאכלים ומהיין ששתה ונרדם הרגה אותו וכשראו החיילים היוונים שמת מנהיגם ברחו כולם. מעשה זה התרחש לפני נס חנוכה העיקרי בכמה שנים, אך כיוון שהנס נעשה עם שר יוני שרצה להעבירם על דתם, עושים זכר לנס זה בימי החנוכה.

***נוהגים לאכול סופגניות ולביבות מטוגנות בשמן** (ילקו"י שם עמ' סד) - זכר לנס פך השמן שהיה במנורת המקדש שהספיק ל-8 ימים עד שכתשו והכינו שמן חדש.

***נוהגים לשחק בסביבון** שחקוקות עליו האותיות נ', ג', ה', פ' שהן ר"ת, נס גדול, היה, פה. ובחור"ל כתוב נ', ג', ה', ש', שהם ר"ת, נס, גדול היה, שם. כדי שלא יסיחו הילדים את הנס הזה אפילו בשעת משחקיהם. מקור המנהג למשחק בסביבון- ילדי היהודים שיחקו בסביבון כדי להטעות את היוונים שלא יגלו שהם לומדים תורה. ***נהגו הנשים שלא לעשות מלאכה חצי שעה בזמן שהנרות דולקים** (שו"ע ס' תרע ס"א, משנ"ב ס"ק ד) כדי שלא תבאנה להשתמש באור הנרות לעבודתם בבית.

הסביבון שהחזיר בתשובה

כשסיים גיא אפרים את שירותו הקרבי בצה"ל לאחר שלוש שנים והשתחרר נסע כמו רבים מחבריו למזרח הרחוק. הוא ארז תרמיל עם ציוד ויצא להכיר מחוזות חדשים, לטעום ולרחרח מקרוב מכל דבר זר ומוזר. הוא הגיע גם לתאילנד, שם הסתובב בין ערים ועירות, הוא אהב את השקט והדממה לכן השתדל להתרחק משאונה של העיר והסתובב לבד כדי להכיר עולמות חדשים, וכך במשך שלוש שנים הוא טייל במזרח הרחוק. באחד הימים הגיע אל אי הנופש נידח "קופנגן" שנמצא בלב ים. שלושה חודשים הוא התגורר באי, ישן בבוגלו עלוב בין סלעי החוף, בכל יום היה יושב בחוף שעות ארוכות, מביט במים התכולים ומאזין לרחשי גלי הים שהתנפצו אל החוף והרטיבו אותו.

מחשבותיו ריחפו והגיעו כמעט לכל מקום אפשרי, הוא חשב על המדיטציות והיוגות, שוטט במחשבתו במנזרים עתיקים והתערבל עם סערות הנפש כמו ניסה להתעמת עימה.

רק על עמו, יהדותו ומולדתו לא חשב. הוא הגיע לאי נידח זה במטרה להתנתק, לברוח ולשכוח מכל דבר שיחבר אותו לארץ ולמתחולל בה. לא פלא שניתק כל קשר רגשי עם כל מה שהזכיר לו את הארץ, כולל חברים ובני משפחה, מאז שעזב לפני שלוש שנים וחצי, הוא שוחח עם הוריו פעמים ספורות בלבד. הוא שיכל רגליו והתכוון לסיבוב נוסף של מדיטציה, ריכז את חושיו, תקע מבטו בחלל האוויר ונשם נשימה עמוקה. השמש כמעט נטתה לשקוע כאשר חפץ מוזר שנסחף עם המים "נחת" על החול הרך סמוך לרגליו, הוא הושיט את ידו ושלף את החפץ המוזר כשהוא מתבונן בו.

היה זה סביבון, סביבון יהודי, עם ארבע אותיות בעברית...

כמו ברק פגע בו באותו רגע, הכיצד זה סביבון נוחת מול רגליו בחוף נידח בתאילנד הרחוקה? זה היה נראה לו יותר ממוזר, כיצד הגיע חפץ זה למקום זר ונידח כל כך שאפילו אין בו יהודי אחד לרפואה? שעה ארוכה התבונן בסביבון, הפך אותו מכל הכיוונים ונזכר בסביבון האחרון שראה בחייו, כשהיה בגן הילדים. הוא נזכר גם בחנוכייה, הוא המשיך לשבת מהרהר אודות הסביבון שהגיע עד אליו למרות שהחושך כבר ירד ורוח לילית הרעידה את חולצתו.

הוא קם ממקומו והלך לעבר הבוגלו שחכר, המחשבות החזירו אותו בבת אחת אל בית הוריו הרחק בישראל, אל אבא ואמא. פתאום הרגיש צורך להתקשר ולדרוש בשלומם, "מה נשמע", כשהתקשר אמו שמחה: "הוי, גיא חנוכה שמח, טוב שהתקשרת כי בדיוק כעת אבא מדליק נרות חנוכה..."

קולו נשנק, הוא לא יכל לדבר, גם בשעה שאביו נטל מאמו את שפורפרת הטלפון ושאל לשלומם, ההלם היה גדול, "חנוכה היום? פלט תורה ומבולבל, אביו לא הבין למה הוא שותק, תוך כדי שיחה שלף מכיסו את הסביבון, הוא חש כי כוח עליון דוחף אותו לפינה כלשהיא, ממנה ניסה להתחמק ולמצוא תחליף במקומות אחרים.

לאחר שיחת הטלפון יצא שוב החוצה... הוא רצה לבנות לעצמו חנוכייה, הוא השיג עלה בננה ענק ואגוזי קוקוס והתקין לו חנוכייה קטנה, את הנרות הקטנים קיבל מהמארח כשסיים לבנות את החנוכייה, הטיב את הנרות והדליק בהם אור, אור יהודי שהאיר את המקום ועורר את ליבו.

ג. שניהם היו באותה שנה.

אמה החנוכייה או הסוכה פסולה.

ג. אינה מברכת כלל.

ג. שיש לחכות שתכלה רגל מן השוק.

ג. אין צורך, כיוון שאינה משמשת לצורך אכילה.

ג. את שניהם מניחים בשמאל.

ג. הולכים לקולא לפי מה שכשר.

תחילה ביקר בבית חב"ד בתאילנד, שם התרשם והכיר לראשונה מקרוב את הדת ואת החבדניקים. כעבור חודשים ספורים ישב באולם של ישיבת חב"ד בשכונת קטמון הירושלמית כשהוא עושה את צעדיו הראשונים בעולמה של היהדות, מתאמץ להשלים את מה שהחסיר במשך השנים. שנה אחר כך זכה לעמוד תחת החופה ובא בברית הנישואין וכיום הוא אברך לכל דבר, אוהב את הבריות ומקרבן לתורה.

1. הוא- צדיק מהתורה שלקח אותו ה' טרם זמנו. היא- החג.
2. הוא- מנהיג המרד, היא- הרגה שר יווני.
3. הוא- אחד משמות בני משפחת מתתיהו. היא- תחרות ספורט.
4. הוא- ירק, היא- כך הקשו יון על ישראל.
5. הוא- האויב. היא- עוף.
6. הוא- החלק המשמש לחיתוך בסכין. היא- בתוך האש.
7. הוא- מאיר ומחמם. היא- גברת.
8. הוא- עליו אנחנו מודים. היא- בורחת.
9. הוא- סולם במוזיקה. היא- דלקה בבית המקדש.
10. הוא- נקודה על העור. היא- שבעת בניה מתו על קידוש ה'.

1. מספר ימי החג, קפד ראשו- על פיו משלמים במונית.
2. מנגן בכינור, קפד ראשו- מודלק בחנוכה.
3. מושב בעמק יזרעאל, קפד ראשו- תפילה מיוחדת להודיה.
4. בו נעשה נס במקדש, קפד ראשו- נס של אוכל במדבר.
5. אחד מתיאורי המכבים ב'על הניסים', קפד ראשו- מכשירי כתיבה.
6. מקום הקרבות במלחמה, קפד ראשו- ממנו מופק שמן מן המזבח.

ה'תשנ"ג, חמ-4 היבטם הראשון של תולדותיה, תולדות ה-**2** סכסוך, ולחז-**1**: אינו אף מוסר

ארב שביאי של חנוכה

"כי נר מצווה ותורה אור"

נר חנוכה רומז לאור שבתורה, כדי להפיק את השמן מן הזית צריך לרסקו ולכתותו עד שיזוב ממנו השמן, כך אי אפשר להשיג את חכמת התורה מבלי עמל ויגיעה. וחובה עלינו להרבות בלימוד התורה שהרי מטרת היוונים הייתה "להשכיחם תורתך ולהעבירם מחוקי רצונך" - כי לימוד התורה כמו אז וגם כיום הוא שמחזיק את עם ישראל ומסייע לו להתגבר ולנצח את האויבים הזוממים לפגוע בו, והוא הנשק הרוחני שבזכותו עם ישראל - חי יקיים לעד. ובפרט הבל פיהם של תינוקות של בית רבן יש בכוחו לבטל גזרות קשות ורעות.

בשכר ההתגברות

המעשה אירע עם יהודי שבמשך שמונה שנים מנישואיו עדיין לא זכה לפרי בטן. ניסיון הציפיה היה קשה ביותר והעמיד אותם בפני אכזבות שוברות לב, עצב וייאוש. סגולות רבות ניסו, ביניהם שתיית מיץ רימונים שנתלו בשבע סוכות, אכילת שקדים מרים ודודאים, נסיעות לקברי צדיקים. בין הסגולות ששמעו עליהן היתה סגולה אחת מורכבת וכמעט בלתי אפשרית לביצוע. הסגולה היא, להדליק את נרות החנוכה בשמן זית מהסחיטה הראשונה מכל זית, על ידי יהודי שומר מצוות, וללא חשמל או אמצעי אלקטרוני. שמן זית שנסחט בבית בד קדום, ממש כמו בבית המקדש. את השמן היקר הזה צריך אח"כ לערבב בשמן זית רגיל. הוא החליט לנסות את הסגולה אך עדיין לא ידע כיצד, אבל בדבר אחד הוא היה בטוח - הוא לא יערב את אשתו בכל התהליך. גם במצב הנוכחי קשה לה, ואם הוא לא יצליח להשיג את השמן, עוגמת הנפש שלה תהיה עצומה. לאחר בירורים רבים, קיבל את שמו של מר אלימלך, יהודי ערירי כבן שישים, שגר בבקתה המשקיפה להרי יהודה. אין בביתו טלפון, חשמל או מים. הוא חי מירקות ששתל בגינה ומעצים, כבשים ותרנגולות שהוא מגדל ומקבל מהם ביצים, חלב וצמר. הוא נסע למקום שבו הוא גר, ולאחר שמר אלימלך שמע את הסיפור, שנגע לליבו, אמר לו שהוא יעשה זאת, אבל עליו להביא לו עשרה ק"ג של זיתים לשם כך. היתה זו משימה לא פשוטה, לקנות מסיטונאי כמות כה קטנה של זיתים, ובכלל, להגיע למקום נדרש רכב שטח. אבל מה לא עושים למען המטרה הנכספת. ייצור כמות קטנה של שמן בעבודה ידנית ארך כמעט יום תמים. כתישת הזיתים בכלים מיוחדים, הפרדת השמן מהמוהל... הוא הביט ותהה לעצמו: 'מה אני עושה כאן למען השם? מה לא עשינו כבר כדי לזכות בילד? אוסיף גם את ההשתדלות הזאת לרשימה'... הוא הגיע לביתו מותש, מלוכלך ועייף, אך מאושר. היה ברשותו בקבוקון קטנטן שמכיל נוזל צהוב ירקרק-כהה. את הבקבוק היקר על תכולתו הסגולית הטמין בוויטרינה, מאחורי החנוכיה.

בערב פנה בהתרגשות לוויטרינה, פתח את דלתות הזכוכית וחיפש את הבקבוקון היקר אך להפתעתו הרבה לא מצאו. הוא הזיז את כלי הכסף מכאן לשם, אולי בכל זאת ימצא את השמן היקר, חיפש בכל מקום אך לא מצא. אשתו הבחינה בחיפושיו ושאלה אותו למבוקשו. הוא סיפר שאינו מוצא את הבקבוק עם הפקק האדום ששם בוויטרינה, היא ענתה באדישות: "למה לא אמרת? ראיתי בקבוק מלא בנוזל עכור, שנראה כמו שמן מקולקל, חשבתי שהוא מקולקל ושפכתי אותו בכיור, למה אתה מחפש אותו? מה זה הבקבוק הזה?"

כל המאמצים היו לחינם! באותו הרגע פניו האדימו, הוא כמעט סיפר מה שקרה, אולם במחשבה שניה הוא ידע שאין לו על מי לזכות, היא לא שפכה את השמן מתוך כוונה רעה. אם הוא יספר לה את ההיסטוריה של השמן היקר, יהיה כאן הערב תשעה באב. לא לילה ראשון של חנוכה.

בכוחות איתנים, שאינו יודע מהיכן שאב, ניגש להכין את הפתילות ואת השמן בבזיכים. הוא שתק, הוא בעיקר פחד שאם ידבר המילים יפרצו ללא שליטה, הוא לא רצה חלילה לפגוע באשתו. "אני יוצא, אחזור להדלקת נרות", אמר ויצא מהבית בסערה. הוא הלך ברחובות העיר כשסביבו אנשים ממהרים והבל חם של סופגניות עולה מן החנויות. הוא הלך ולא ידע לאן, מבולבל ועצוב. הוא נכנס לבית כנסת תימני קטן. 'אף אחד לא מכיר אותי פה', ידע. שם הוא נשבר לרסיסים ובכה כמו ילד קטן: "למה, ריבונו של עולם? מה אתה רוצה ממני? מה כבר רציתי? רק בקבוק קטן של שמן זית, פך שמן טהור. אני רוצה סגולה לבנים, הבה לי בנים! המפתח של החיים בידך, רק אתה מסוגל להושיע, לא אלימלך, לא השמן. רק אתה." הוא טמן את ראשו בין כפות ידיו והתפלל בשיברון לב, מתוך ידיעה ברורה שהיחיד שיכול להושיע אותם הוא הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו, רק הוא לבדו ואין זולתו.

חידון התלכה

בחר את התשובה הנכונה.

1

מדוע אוכלים סופגניות בחנוכה?

- א. זכר לנס השמן, כיוון שיש בהן שמן.
- ב. כדי להרבות בברכת "על המחיה".
- ג. כי זה טעים ומשמין.

2

איך אפשר לטלטל את החנוכייה אחרי שהנרות כבו בשבת?

- א. יטלטל על ידי ילד קטן.
- ב. יטלטל בשינוי.
- ג. יעשה תנאי לפני שבת שיטלטל את החנוכייה לאחר שתכבה.

3

המילה "מכבי" היא ראשי תיבות של המילים.

- א. מי כמונו בעמים, ישראל!
- ב. מי כמוך באלים ה'.
- ג. מי כמונו בלוחמי יהודה.

4

מדוע מדליקים חנוכייה?

- א. כי בזמנם לא הייתה תאורת רחוב, והיה חשוך.
- ב. כשם שמדליקים נרות בכל חג.
- ג. לפרסום הנס.

5

מה נוהגים לאכול בחג החנוכה חוץ מסופגניות?

- א. זיתים, לזכר נס פך השמן.
- ב. מופלטות, שזה היה מאכל החשמונאים.
- ג. מאכלי חלב, לזכר הנס שהיה עם יהודית.

6

השלימו את המשפט: "מעט מן האור...."

- א. דוחה הרבה מן החושך.
- ב. יאיר למרחקים.
- ג. מאיר ומרומם את הנפש.

7

איזה מנהג מהמנהגים הבאים אינו קשור לחנוכה?

- א. להדליק נרות במשך שמונה ימים.
- ב. לאכול סופגניות ומאכלי חלב.
- ג. לחלק אגוזים לילדים.

הערב כבר ירד כשיצא מבית הכנסת הקטן עם כוחות מחודשים ומיהר לביתו. בדרך חשב לעצמו: 'אמנם אדליק היום נרות עם שמן זית מהסופרמרקט, אבל אין ספק שההדלקה הזאת תעלה לרצון!'

הוא הגיע לבית עם החלטה נחרצת: תפילות רותחות מלב דומע, הקפדה יתירה בהלכה, הידור מצווה ושיפור המידות, כל אלו יכולים רק להועיל. "מעטה ואלך, את הזמן שהקדשתי לעשיית הסגולות אקדיש לעשיית חסד, אין ספק שזה רצונו יתברך". ואכן לסיפור יש סוף טוב, תוך פחות משנה נולדו לנו תאומים. 'אלו ילדים עם אור של תפילות', אומרים לנו תמיד בני משפחה וידידים, ואני מהנהן בראשי ומחייך, רק היושב בשמיים יודע, למה אני מתכוון!!!

חידון חנוכה

גלה את ה"נס" (מילה שכוללת את האותיות "נס")

1. מאיר בלילה.
2. נוזל רפואי לזריקה. [לחולי סכרת]
3. פטיש גדול.
4. פריט לבוש.
5. מקום שמתפללים בו.
6. ישוב סמוך לבית שמש.
7. גמד.
8. פרי מאכל.
9. עונש כספי.
10. ישוב בגולן.
11. שבבים.
12. השתדל.
13. תוספת.

המילים הן: 1-נ-ס, 2-נ-ס, 3-נ-ס, 4-נ-ס, 5-נ-ס, 6-נ-ס, 7-נ-ס, 8-נ-ס, 9-נ-ס, 10-נ-ס, 11-נ-ס, 12-נ-ס, 13-נ-ס.

התשובה היא: 1-נ-ס

ערב של חנוכה

"דברים שרואים משם לא רואים מכאן!"

בגמרא שבת (כא:) מובא: "מאי חנוכה? כשנכנסו היוונים להיכל טימאו כל השמנים, וכשגברה מלכות בית חשמונאי ונצחום, בדקו ולא מצאו אלא פך אחד של שמן שהיה חתום בחותמו של כהן גדול, ולא היה בו להדליק אלא ליום אחד, נעשה בו נס והדליקו ממנו שמונה ימים, לשנה אחרת קבעום ועשאו ימים טובים בהלל והודאה".

שאלו חכמים: מדוע חיכו לשנה הבאה כדי לקבוע ימים אלו לימים טובים ולא החליטו עליהם מיד באותה שנה בו יתרחש הנס? אלא ישנם אירועים שניתנים להערכה ולהתפעלות רק לאחר שעברה תקופה והאירוע חלף, ורק בראיה של זמן ניתן להעריך את גודל הניסים שהתרחשו ולהודות עליהם כראוי להם.

"מה אגיד לאבא?"

רבי ליפא, גבאי צדקה מירושלים, הגיע לאטליה כדי לאסוף כסף לטובת מוסדות התורה בירושלים. הוא התארח בבית הגביר היהודי מר הילקוט והיה מופתע מהעושר הרב שניבט מכל פינה בארמונו של הגביר. מהתקרה השתלשלו מנורות קריסטל נוצצות, על רצפת השיש היו פרושים שטיחים מעשי אומן, השולחן היה ערוך בכלים מפוארים ביותר, כלי בדולח מבהיקים ומזלגות מזהב לצד צלחות פורצלן עדינות... הוא המשיך לסקור את שכיות החמדה ולפתע נתקלו עיניו במשהו מוזר.... חנוכית זהב ענקית ניצבה על אחד ממדפי המזון וסמוך לה היו מונחים שברים של בקבוק, שברי זכוכית בארמון שכזה? תמה.

הגביר שהבחין במבטי התמיהה שנשקפו מעיני גבאי הצדקה אמר: "ודאי מתפלא אתה, רבי, מה עושות כאן זכוכיות ישנות?". "נכון מאד, הן כ"כ לא משתלבות בין המוצגים יקרי הערך בביתך" - אמר הגבאי בפסקנות, "אוי לא, רבי, הם מאוד יקרות עבורי, עוד יותר מכל הזהב, הכסף והקריסטל, אני חייב לשברים אלה את כל עולמי...." "עד כדי כך?" התפלא הגבאי, "כן, יש סיבה מדוע הם מונחים כאן" - קבע הגביר והחל לספר את סיפורו: נולדתי בהולנד, שם למדתי בישיבה וחשבתי שאשאר שם כל ימי חיי, אך כשהגעתי לגיל 18 הגיע אלי מכתב מסבי שהתגורר באטליה ובו ביקש שאני, הנכד הבכור, אבוא לעזור לו בחנותו תקופה קצרה מאחר והוא אינו חש בטוב. הורי הסכימו ואף עודדו אותי לנסוע וכך מצאתי את עצמי עוזב את עולם התורה ועובר לחיי מסחר. עזרתי לסבי בחנות מבוקר ועד ערב, אבל לצערי מצבו של סבא החמיר ולאחר זמן מה הוא נפטר... אני הייתי כבר שקוע בעולם המסחר, ההצלחה האירה לי פנים ועשיתי חיל בעסקי. נהניתי מכל אגורה שהרווחתי כמו ידי וכתבתי להורי שאני נשאר באיטליה. כך גדלו העסקים מיום ליום, פתחתי סניפים רבים והייתי עסוק בעסקי מבוקר עד לילה.

ערב אחד, הייתי טרוד מאוד בעבודתי וויתרתי על תפילת ערבית... היה זה הצעד הראשון בהחלטה במדרון התלול של ההתרחקות מהיהדות. במשך הזמן דילגתי גם על שחרית בתרוץ שזה רק היום, אבל מחר אני ודאי אתפלל, אך המחר הזה לא הגיע. התחנתני ונולדו לי ילדים, שמץ מיהדות הם לא ידעו היות ולא חינוכתי אותם בדרך של אבי וסבי, עד לאותו מקרה ששינה את חיי...

יום אחד, בלכתי ברחוב, ראיתי קבוצה של ילדים יהודים משחקת, לפתע שמעתי זעקה נוראה, התקרבתי מיד למקום והבחנתי בילד קטן מוקף בחבריו והוא ממרר בבכי קורע לב. חבריו שעמדו סביבו ניסו להרגיעו, אך הילד לא נרגע וכל הזמן הוא חזר על אותם המילים: "מה אני אגיד לאבא? מה אני אגיד לאבא?". ניגשתי אל הילד ושאלתי אותו, מה קורה כאן? הילד הפנה אלי את מבטו, עיניו היו אדומות מבכי וכל מה שהצליח להגיד היה: "אני בצרה! מה אגיד לאבא?!" "מה קרה, אולי אני יכול לעזור לך?" שאלתי.

הילד השתתק וחבריו הסבירו לי במקומו שהוא בא ממשפחה מאוד עניה, אביו חסך במשך תקופה ממושכת פרוטה לפרוטה עבור בקבוק שמן זית כדי שיוכל להדליק את נרות חנוכה בבידור, והיום אחר הצהריים הוא שלח את בנו לקנות את השמן, כשהוא מזהירו לבל יתעכב בדרך ויבוא ישר הביתה, כדי שהבקבוק חס וחלילה לא ישבר. והוא אמנם קנה את הבקבוק אך את אזהרותיו של אביו הוא שכח וכשפגש את חבריו המשחקים הצטרף אליהם והבקבוק נשבר לרסיסים... הסתכלתי על הילד שהמשיך למרר בבכי וליבי נמלא צער ורחמים עליו, הבטחתי לו שאעזור לו ובקשתי ממנו להתלוות אלי לחנות, ושם קניתי עבורו בקבוק שמן זית שהיה גדול בהרבה יותר מהקודם, האושר חזר לעיני הילד וכל הילדים השתתפו בשמחתו.

20